

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2895/2023
16.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Васиљевић, адвокат из ... , против туженог Универзитета у Београду – Економског факултета, Београд, чији је пуномоћник Милица Радовановић, адвокат из ... , ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4073/21 од 28.10.2022. године, у седници одржаној 16.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4073/21 од 28.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1801/17 од 18.02.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог број ... од 28.04.2017. године и да се обавезе тужени да тужиљу врати на радно место доцента за ужу научну област – ..., као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 209.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4073/21 од 28.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1801/17 од 18.02.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правоснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је одлуком Универзитета у Београду, Већа научних области правно-економских наука 02 број ... од 03.04.2012. године изабрана у звање доцента на Универзитету у Београду – Економски факултет за ужу научну област ..., на основу које је са туженим закључила уговор о раду број ... од 27.04.2012. године на неодређено време од пет година до 27.04.2017. године са пуним радним временом у трајању од 40 часова недељно. Одлуком од 17.11.2016. године Катедре за међународне економске односе туженог предложено је декану расписивање конкурса за избор у звање наставника за ужу научну област ..., ради попуне радног места, након чега је Одлуком број ... од 12.04.2017. године, утврђен предлог за избор др ББ у звање доцента за ужу научну област Утврђено је и да се тужиља јавила на наведени конкурс, али да је Одлуком Универзитета у Београду, Веће научних области правно-економских наука ... број ... од 30.05.2017. године, у звање доцента изабрана др ББ . Дана 28.04.2017. године декан туженог Економског факултета Универзитета у Београду је донео решење број ... којим је утврђено да је тужиљи, запосленој на пословима доцента, дана 27.04.2017. године престао радни однос на одређено време, због истека рока на који је заснован и одређено да са тим датумом престаје да важи уговор о раду број ... од 27.04.2012. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиље за поништај побијаног решења и враћање на рад.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14) прописано је да се уговор о раду може закључити на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба.

Одредбом члана 175. став 1. Закона о раду, прописано је да радни однос престаје истеком рока за који је заснован.

Одредбом члана 65. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/05... 87/16), прописано је да високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже научне области општим актом високошколске установе (став 1). Универзитет врши избор у сва звања наставника, на предлог Факултета, односно друге високошколске јединице, а академија струковних студија за наставнике у звању предавача и професора струковних студија, на предлог одговарајуће високошколске јединице академије струковних студија (став

2). Лице изабрано у звање предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година (став 4).

Одредбом члана 128. Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“, број 186/15), прописано је, између осталог, да наставници и асистенти стичу звања и заснивају радни однос, и то: ванредни професор и доцент—на пет година (став 1). Ако се ради о конкурс за избор наставника на који се може пријавити и лице које се налази у радном односу на одређено време у звању наставника или асистента, конкурс се расписује најкасније шест месеци пре истека времена за које је наставник, односно асистент биран (став 4).

Одредбом члана 141. Статута, прописано је да наставнику и сараднику који је у радном односу на Универзитету, односно у високошколској јединици у његовом саставу, који не буде изабран у исто или више звање, престаје радни однос истеком периода на који је изабран (став 1). Уколико у високошколској установи—послодавцу има могућности, лице из става 1. овог члана може поново засновати радни однос и бити распоређено на друго одговарајуће радно место (став 2). Неизбором, односно престанком радног односа у складу са законом, осим на начин из члана 140. ст. 1. и 2. овог статута и из члана 175. тачка 6. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), наставник, односно сарадник губи звање које је имао до момента неизбора, односно престанка радног односа (став 3).

По налажењу Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право, када су одбили тужбени захтев тужиле правилно закључивши да је тужиле радни однос престао на законит начин истеком рока на који је заснован. будући да је по конкурс туженог од 17.11.2016. године у звање доцента за ужу научну област ... изабрана др ББ.

Наиме, имајући у виду цитиране одредбе Закона о високом образовању, према којима су избор у звање и заснивање радног односа везани односно представљају једну целину, због чега радни однос траје онолико колико траје и звање (пет година), правилан је закључак нижестепених судова да је истеком рока на који је закључен уговор о раду тужиле по сили закона морао престати радни однос. С тим у вези нису основани наводи ревизије да тужиле радни однос није престао по сили закона већ због незаконитих одлука наставно-научног већа, с обзиром да законитост односно незаконитост поступка спровођења конкурса не могу довести до поништаја решења о престанку радног односа у конкретном случају.

Имајући у виду да је као неоснован одбијен захтев тужиле за поништај решења о отказу уговора о раду, правилно је одбијен и њен захтев за враћање на рад, с обзиром на акцесорни карактер захтева.

Како се наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиле одбијена као неоснована, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка па је на основу члана 165. у вези члана 153. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић